

Wachsberger Márta. A Faragó-féle lapok megindulásától kezdve megoldó volt. Fényképe többször is látható a legszorgalmasabb megoldók között, neve többször is olvasható a megoldások alatt. Diákéveire és a lappal való találkozására így emlékezik vissza.

Az 1924–25-ös iskolai év közepén felejthetetlen matematika tanárunk, Rieger Richárd megjelent az osztályunk ajtajában, kezében a Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok egy friss példányát tartogatva. Klein Eszter és én osztálytársak voltunk, ekkor a gimnázium ötödik osztályába jártunk. Mindketten rajongtunk a matematikáért. Tanárunk arra ösztönzött minket, hogy ne tanuljuk, hanem csináljuk a matematikát. Fedezzük fel magunk, minimálisra csökkentve a tankönyvek, vagy más által nyújtott segítséget.

Mind Eszter, mind én rendszeres feladatmegoldói lettünk a Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapoknak. Rieger tanár úr hatására, ha nem tudtunk valamit, nem néztünk utána, hanem magunk próbáltuk kitalálni. Nem minden problémával sikerült megbirkóznunk. Eszter és én soha nem beszéltük meg a problémákat vagy megoldásokat, mégis a megoldásaink sokszor hasonlítottak. Később rendszerint a határidő utolsó napján írtam le a megoldásaimat, és rohantam velük a szerkesztőségbe. Ebben az időben jelent meg először a szorgalmas megoldók arcképe a lapokban. A legcsodálatosabb jutalom volt számunkra, hogy arcképeinket a fiúk között láthattuk, akikkel később egyetemi éveinkben személyesen is megismerkedtünk. Néhánnyal közülük életre szóló barátságot is kötöttünk. Az én férjem Svéd (Schossberger) György nem ismerte a „Faragó” lapokat, az ő iskolájukban nem népszerűsítette a matematikatanár, de 1928-ban megnyerte az Eötvös-versenyt. Már majdnem ötven éve élünk Ausztráliában Szekeresékkel (Szekeres György és felesége, Klein Eszter) együtt. Itt próbáltunk egy hasonló matematikai lapot szerkeszteni diákok részére. Szerényebb keretek között ez sikerült nekünk. Miután itt nagyok a távolságok, ma már mindegyik államnak megvan a saját lapja: ez New South Walesben a „Parabola”, itt Dél-Ausztráliában a „Trigon”. Most ötven év és egy fél földgolyó távlatából próbálok leírni a különbséget az akkori és mai Lapok között. A jelenlegi matematika cikkek sokkal változatosabbak, izgalmasabbak. Hiszen a matematika is óriási fejlődésen ment át a huszadik század második felében. Új problémák merültek fel, a régiak elmélyültek. Ha az én hozzáállásomat vizsgálom a régi laphoz, számomra legnagyobb vonzóereje a problémáknak volt. Ebben is látok hasonlóságot a régi és mai lap között, pl. a feladatok nehézségi osztályozásában, akkor is volt könnyebb gyakorlat az alacsonyabb osztályoknak és feladat az idősebbeknek. Nagy különbség látható a problémák témáiban és a megoldók számában. Az akkori idők és a jelen közötti különbség egy tényezője az, hogy a számítógépek megjelentek az élet minden területén. Mondhatjuk erre, hogy „a számítógépek nem tudnak gondolkodni”. Mégis mennyi megvalósult eddig az emberi gondolkodásból számítógépes programsorokban.

A kísérletezés megoldást eredményez, és a számítógépek nagy kísérletezők. Mit alkothatott volna Euler egy számítógép segítségével?

Svéd (Wachsberger) Márta